Universiteiten
van Nederland

Bijlage bij bestuurlijke afspraken tussen OCW, UNL en VH, ter bekrachtiging zelfregie internationalisering
- samenvatting bindende zelfregieafspraken universiteiten

Inleiding

In februari 2024 (zelfregie 1.0) en april 2025 (zelfregie 2.0) maakten universiteiten gezamenlijk zelfregieafspraken. Op deze manier nemen Nederlandse universiteiten zelf maatregelen om de internationalisering in het hoger onderwijs meer in balans te brengen. Hieronder is een beknopte weergave opgenomen van de afspraken te vinden. Deze bijlage is een bundeling van de afspraken uit zelfregie 1.0 en zelfregie 2.0. Er zijn inhoudelijk geen wijzigingen gemaakt in de afspraken, maar in sommige gevallen zijn afspraken uit zelfregie 1.0 overgenomen of versterkt in zelfregie 2.0. Ook is een deel van de afspraken inmiddels (gedeeltelijk) achterhaald. Deze afspraken zijn geüpdatet. Daarnaast zijn de afspraken uit zelfregie 2.0 over de omzettingen van Engelstalige bacheloropleidingen en -trajecten naar het Nederlands teruggetrokken, om aan te sluiten bij de wens uit het coalitieakkoord om “het huidige anderstalige aanbod in stand te houden”. Universiteiten blijven zich inzetten om de internationalisering in het hoger onderwijs meer in balans te brengen.

Afspraken

Uitgangspunten zelfregieafspraken

- Krimp- en grensregio’s en tekortsectoren (ook in de Randstad) zoals techniek, AI en onderwijs, worden bij deze maatregelen ontzien. Sterker nog: deze maatregelen creëren juist ruimte om gericht te groeien in Engelstalige bacheloropleidingen die opleiden voor tekortsectoren, aangezien Nederland meer internationaal talent in deze sectoren hard nodig heeft. Met name bacheloropleidingen binnen de HOOP-gebieden onderwijs, natuur, gezondheid, techniek en landbouw hebben veel uitstroom naar tekortsectoren. Daarbij spreken we af dat universiteiten voor het bepalen van hun strategische groei rekening houden met de gedetailleerdere ROA-cijfers op opleidingsniveau binnen deze HOOP-gebieden en andere data over(regionale) arbeidsmarkttekorten.
- Evaluatie: In februari 2027 evalueren de universiteiten alle afspraken en het gezamenlijke beleid. Dan wordt ook gekeken of de strategische groei in tekortsectoren in voldoende mate gerealiseerd wordt, en of daarvoor aanvullende mogelijkheden en maatregelen nodig zijn. Hierbij kijken universiteiten ook naar voorlopige en definitieve instroomcijfers.
- Voorwaarde voor de afspraken is dat de TAO geen onderdeel meer uitmaakt van het wetsvoorstel internationalisering in balans en niet in de WHW zal worden opgenomen[1].
- De uitvoering van de afspraken is onder voorbehoud van interne besluitvormingsprocedures en medezeggenschap.

Afspraken over daling instroom in Engelstalige bachelors

- Het geheel aan maatregelen zal – samen met de eerder ingevoerde maatregelen – leiden tot een internationale bachelorinstroom in de eerstvolgende jaren van maximaal 16.766 studenten (een daling van ruim 11% ten opzichte van de maximale instroom in het piekjaar 2022-2023). De procentuele daling zal bij

[1] Inmiddels is door de Minister van OCW de toezegging gedaan dat aan deze voorwaarde zal worden voldaan, zie beleidsbrief 2026-2030 van OCW, 24 april 2026.

Universiteiten van Nederland

Universiteitscampus Spui
Spui 5
2511 BL Den Haag

Tel +31 70 302 14 00
E-mail post@unl.nl
Web universiteitenvannederland.nl

KvK 40480226
IBAN NL61 INGB 0001 5964 15
BTW NL007088784B01

sommige universiteiten en disciplines hoger liggen, wat ruimte creëert voor behoud van internationale instroom in krimpregio's, grensregio's en voor strategische groei in de tekortsectoren.
- Fixus op psychologie: De numerus fixus op de bacheloropleidingen Psychologie blijft gehandhaafd: universiteiten maken onderling afspraken over de hoogte daarvan, zodat gericht gestuurd wordt op de instroom en capaciteitsproblemen door ongewenste 'waterbedeffecten' zo veel mogelijk worden voorkomen.
- Toevoegen fixi: Er komen (lagere) numeri fixi op een aantal grote Engelstalige bacheloropleidingen/tracks.
- Werving: Om de instroom van studenten in Engelstalige bacheloropleidingen te laten dalen, werven universiteiten internationaal niet actief op grootschalige internationale beurzen en fairs. Universiteiten maken daarbij een onderscheid tussen werving en voorlichting. Uiteraard blijven universiteiten voorlichting geven aan studiekiezers, bijvoorbeeld over de inhoud van een opleiding. Alleen daar waar regionale dan wel nationale tekorten zijn op de arbeidsmarkt, werven universiteiten actief.
- Voorbereidend jaar: Universiteiten hebben in 2024 besloten het voorbereidend jaar voor internationale studenten te stoppen. Dat zal bij alle universiteiten het geval zijn zodra enkele lopende contracten met aanbieders zijn afgelopen. Hierdoor moeten internationale studenten direct aan de toelatingseisen voldoen. Dit draagt bij aan een transparant toelatingsbeleid en voorkomt extra instroomroutes die andere maatregelen ondermijnen.

Afspraken ten aanzien van taal

- Geen nieuwe Engelstalige bacheloropleidingen: Universiteiten spreken af voorlopig geen nieuwe Engelstalige bekostigde bacheloropleidingen te ontwikkelen[2]. Voor opleidingen voor tekortsectoren en opleidingen die in European Universities verband worden ontwikkeld, worden van deze maatregel uitgezonderd.
- Wijzigingen voertaal[3]: omzetten van opleidingen van het Engels naar het Nederlands, het stopzetten van Engelstalige opleidingen of trajecten, bijvoorbeeld: , de UM en RUG zijn beide al gestopt met een Engelstalige track bij Geneeskunde, de RUG biedt vanaf 2025-2026 Farmacie alleen nog in het Nederlands aan, de RU is met de bachelor Comparative European History gestopt, de UT is gestopt met het University College en biedt sinds 2025-2026 al een Nederlandse track psychologie aan, en de VU heeft de bachelor Theology and Religious Sciences (per 2025-2026) en de bachelor Biomedische Wetenschappen (per 2026-2027) omgezet naar alleen Nederlands.
- Bestuurstaal: Op bestuursniveau is Nederlands de formele voertaal, met ruimte voor Engels in communicatie met internationale studenten en staf.
- Nederlandse taalvaardigheid studenten: De Nederlandse taalvaardigheid van zowel Nederlandse als internationale studenten wordt verbeterd door modules beschikbaar te stellen waarmee zij hun uitdrukkingsvaardigheid kunnen versterken. Daarnaast heeft de landelijke 'Werkgroep Academische Taalvaardigheid' een handreiking met concrete aanbevelingen opgesteld [link].
- Nederlandse taalvaardigheid voor internationale staf: Voor internationale staf zullen taaleisen ingevoerd worden en cursussen aangeboden worden om een minimumniveau Nederlands te beheersen. Verdere detaillering hiervoor wordt uitgewerkt.

Blijfkans en studentenhuisvesting

- Universiteiten willen de blijfkans van internationale studenten vergroten door betere carrièrebegeleiding, toegang tot Nederlandse taalcursussen en nauwere samenwerking met werkgevers. Samen met regionale partners ontwikkelen zij daarom meerjarenplannen om de aansluiting op de arbeidsmarkt te verbeteren.

---

[2] Voor opleidingen die ten tijde van het maken van de zelfregieafspraken reeds een procedure hadden lopen bij het CDHO en de NVAO werd een uitzondering gemaakt, vanwege de kosten en tijd die al in het starten van deze opleidingen was gestoken.

[3] Dit betreft omzettingen uit zelfregie 1.0. Deze omzettingen zijn gerealiseerd en worden hier ter volledigheid genoemd.

Universiteiten
van Nederland

- Universiteiten waarschuwen internationale studenten om niet naar Nederland te komen als zij geen huisvesting hebben. Universiteiten adviseren studenten tijdig naar huisvesting te zoeken en stellen soms speciale huisvestingsmedewerkers aan om te ondersteunen. De dalende bachelorinstroom zal naar verwachting de druk op de woningmarkt enigszins verlichten. Daarnaast werken universiteiten samen met direct verantwoordelijke partijen zoals gemeenten en woningcorporaties om het woningaanbod te vergroten. In meerdere steden worden op dit moment grote studentencomplexen gebouwd.